

Fylkesmannen i Vest-Agder

Miljøvern avdelingen

Saksbehandler: Arne Kjell Brunnes
Tlf.: 38 17 66 81

Deres ref.:
Vår ref.: 2008/978

Vår dato: 11.04.2008
Arkivkode: 420.0

Miljøvern departementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Uttalelse til forslag om rikspolitisk bestemmelse om kjøpesentre

Vi viser til oversendelse av 18.01.2008 vedrørende forslag om rikspolitisk bestemmelse om kjøpesentre (RPB). Formålet med forslaget til rikspolitisk bestemmelse er å sikre at kjøpesentre bare kan etableres eller utvides i samsvar med godkjente fylkesplan eller fylkesdelplan med retningslinjer for lokalisering av varehandel og andre servicefunksjoner.

Miljøvern avdelingen fremhever at de framtidige klimautfordringene stiller krav til økt fokus på arbeidet med å styrke eksisterende by- og tettstedssenter, og arbeidet med å legge forholdene til rette for miljøvennlig transportvalg. Forslaget til rikspolitisk bestemmelse kan være et virkemiddel for å unngå byspredning og økt bilbasert handel. Ved vedtakelse av fylkesdelplan kan en få gjennomført en samordnet lokaliseringsspolitikk på tvers av kommunegrensene. Etter vår vurdering er forslag til rikspolitisk bestemmelse i tråd med prinsippene for samordnet areal- og transportplanlegging.

Vest-Agder fylkeskommune har en fylkesdelplan for senterstruktur og lokalisering av handel og tjenester i Vest-Agder¹. RPB legger opp til at etablering av kjøpesentre må være i tråd med fylkesdelplanen. Fylkesdelplanen benytter imidlertid en del skjønnsmessige begreper og vilkår, som etableringer skal vurderes i forhold til, jf. fylkesdelplanens § 5.2. Avgrensningene av senterområdene, som fremgår av fylkesdelplanen, er også foreløpige, jf. fylkesdelplanens § 5.3, siste ledd. Det kan på denne bakgrunn være vanskelig å utlede den juridisk bindende virkningen av planen. Vedtakelse av en rikspolitisk bestemmelse om kjøpesentre kan derfor, etter vår vurdering, utløse behov for revisjon av fylkesdelplanen for å få et juridisk entydig dokument.

RPB har en definisjon av kjøpesenter i § 3, fjerde ledd. For å omfattes av begrepet "kjøpesenter" forutsettes det at virksomheter etableres, drives eller fremstår som en enhet. Etter vår vurdering vil ikke forbudet omfatte detaljhandel i selvstendige bygningsmessige enheter, gruppert eksempelvis rundt en åpen plass, gate eller torg, såfremt de ikke drives eller fremstår som en enhet. Etter vår vurdering bør også slike enkeltstående etableringer samlet på et sted kunne anses som et kjøpesenter. Vi foreslår derfor at det tas inn en presisering i § 3, fjerde ledd:

"Virksomheten behøver ikke være lokalisert i ett og samme bygg for å bli betraktet som et kjøpesenter, men kan også være virksomheter gruppert omkring et torg, en gate eller åpen plass, eller det kan på annen måte være en lokaliseringssmessig sammenheng mellom de ulike enhetene, som f.eks i en detaljhandelspark."

¹ Fylkesdelplanen er publisert på www.vaf.no

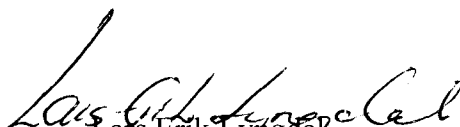
Den rikspolitiske bestemmelsen legger flere oppgaver til Fylkesmannen. Fylkesmannen skal gi råd om forståelsen av bestemmelsen. Videre skal Fylkesmannen kunne gi samtykke til å fravike bestemmelsen om etablering av kjøpesentre. Fylkesmannen finner det noe uklart hva fylkesmannen skal kunne gi samtykke til etter RPB § 3, tredje ledd. Kan Fylkesmannen gi samtykke til å fravike fylkes(del)plan om kjøpesentre (fravike RPB § 3, første ledd)? Etter vår vurdering er det ikke uproblematisk å etablere en ordning hvor regional stat skal kunne overprøve politiske vurderinger gjort på regionalt nivå.

Vi finner det også formuleringene(hensikten) i RPB § 3, annet ledd uklar. Gjelder bestemmelsen bare for fylker som ikke har godkjent fylkes(del)plan for lokalisering av varehandel? Eller er meningen å innføre et forbud mot etablering av kjøpesentre, med et bruksareal på mer enn 3.000 m², i områder der det i fylkes(del)plan ikke er åpnet opp for slike tiltak? I sistnevnte tilfelle vil vel et forbud allerede følge av RPB § 3, første ledd?

Fylkesmannens vedtak (samtykke etter RPB § 3, tredje ledd) kan påklages til Miljøverndepartementet. Det bør avklares evt. gis retningslinjer om hvem som kan påklage Fylkesmannens avgjørelse (hvem som har rettslig klageinteresse, jf. forvaltningslovens § 28). Kan et samtykke til å fravike RPB påklages av kommune?, fylkeskommune?, nabo?, nabokommune?, miljøvernorganisasjoner?, andre innbyggere i kommunen?, konkurrerende kjøpesentre? osv.

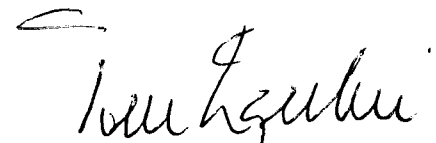
I Vest-Agder er det en del konfliktsaker mht. etablering av kjøpesentre. Vi må derfor forvente økt arbeid i forbindelse med vedtakelse av rikspolitisk bestemmelse om kjøpesentre. Vi forventer at vi får tildelt økte ressurser for å håndtere denne ekstra arbeidsbelastningen.

Etter fullmakt

Lars Erik Lyngdal
ass. Fylkesmann

Kopi:

- Vest-Agder fylkeskommune, her

Tom Egerhei
miljøverndirektør